

‘ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ’ : ಜಾತ್ಯತೀತ ಭಾರತದ ಕನಸಿನ ಕಥನ

ಡಾ. ಜಯಶಂಕರ ಎಂ.

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ನಂಜನಗೂಡು, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ಸಾರಾಂಶ (Abstract):

ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ‘ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಾಮಸಮಾಜದ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಮತೀಯವಾದ, ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಸರೂರು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಿ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದು, ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವಿನ ಅನುಮಾನ, ಪೂರ್ವಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಮತೀಯ ಧ್ರುವೀಕರಣಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೇಖಕರು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ಜಾತ್ಯತೀತ ಚಿಂತನೆ, ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಪರ್ಯಾಯ ಸಮಾಜದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ರಫಿ-ಜಯಂತಿಯರ ಸಂಬಂಧವು ಜಾತಿ-ಧರ್ಮದ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮೀರುವ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಕಾಡು, ಬೆಂಕಿ, ಹೊಗೆ ಮತ್ತು ಜೇನುಕಲ್ಲು ಗುಡ್ಡಗಳ ರೂಪಕಗಳ ಮೂಲಕ ಸಹಬಾಳ್ವೆ, ಮಾನವಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಜಾತ್ಯತೀತ ಸಮಾಜದ ಕನಸನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು (Keywords):

ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ಆಧುನಿಕ ಕಾದಂಬರಿ, ಕೆಸರೂರು, ಗ್ರಾಮ ಭಾರತ, ಮತೀಯವಾದ, ಮತೀಯ ಮೂಲಭೂತವಾದ, ಮತೀಯ ಸಂಘರ್ಷ, ಜಾತ್ಯತೀತ ಸಮಾಜ, ಮಲೆನಾಡು, ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಶೋಧನೆ, ಹೊಸ ತಲೆಮಾರು, ಜೇನುಕಲ್ಲು ಗುಡ್ಡ, ಕಾಫಿ ಬೆಳೆ, ಲಂಟಾನ, ಅಫೀಮು, ಗೋಸಾಯಿಗಳು, ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ರಫಿ-ಜಯಂತಿ.

ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ : ಜಾತ್ಯತೀತ ಭಾರತದ ಕನಸಿನ ಕಥನ

ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರ ‘ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ’ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಹತ್ವದ ಕಾದಂಬರಿ. ಕೆಸರೂರು ಎಂಬ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಊರನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಲೇ ಸಮಕಾಲೀನ ಗ್ರಾಮಭಾರತವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿ, ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ಆಲೋಚನಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಕಥನ. ಹಲವಾರು ವಸ್ತುವಿಷಯಗಳ ಜೊತೆಜೊತೆಗೇ ಮತೀಯವಾದದ ಹಲವು ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತ ಸಾಮರಸ್ಯ, ಜಾತ್ಯತೀತ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ ಕಥನ. ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಮುದಾಯದೊಳಗೆ ಸಂಚಯವಾಗಿದ್ದ ಮತೀಯ ಅಸಹನೆಗಳ ಹಲವು ಮುಖಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಸರೂರು ಎಂಬ ಊರಿನೊಳಗಿನ ಮತೀಯ ಆಲೋಚನೆಗಳು, ಮತೀಯ ಸಂಘರ್ಷಗಳು, ಮತೀಯ ರಾಜಕಾರಣಗಳ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾದ ಮುಖಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮತೀಯ ಮುಖಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಹಳೆಯ ತಲೆಮಾರು ಮತ್ತು ಹೊಸ ತಲೆಮಾರುಗಳ ನಡುವಿನ ಆಲೋಚನಾ ವಿಧಾನಗಳ ನಡುವೆ ಏರ್ಪಡುವ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತ್ಯತೀತ ಮನೋಧರ್ಮ ಮೂಡುವ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ‘ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ’ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

‘ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ’ ಕೇವಲ ಮತೀಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲ; ಜೊತೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜ, ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕಾರಣ, ಜನಜೀವನದ ಸ್ವಾರ್ಥ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಮತೀಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಲಾಭಕೋರತನ, ವೈಚಾರಿವಾಗಿ, ಜಾತ್ಯತೀತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿರುವ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಗೆ ತಗುಲಿರುವ ರೋಗ, ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಕೊಲೆಯಾಗಿರುವ ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ. ಪೋಲಿಹಾಳರ ರಹಸ್ಯವಾದ ಸಾವು, ಸುಲೇಮಾನ್ ಯೂಸುಫ್ ಬ್ಯಾರಿಯಂಧವರ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ರಾಜಕಾರಣ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಎಡತಾಕುತ್ತದೆ. ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವಸಾನವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಎರಡಕ್ಕೂ ಇರುವ ಹಲಬಗೆಯ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿದೆ.

‘ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ’ ಕಾದಂಬರಿಯೊಳಗಿನ ಕೆಸರೂರು ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಮೂಡಲಾರಂಭಿಸಿರುವ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ಜಾತ್ಯತೀತ ಆಲೋಚನೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಭಾರತವೇ ಆಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯೊಳಗಿನ ಕೆಸರೂರು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪಿ ಭಾರತವೇ ಆಗಿದೆ. ಕೆಸರೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಮರ ನಡುವೆ ಹಲಬಗೆಯ ಮತೀಯ ಅಸಹನೆಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಅಸಹನೆಗಳಿಗೆ ಚರಿತ್ರೆಯ ನೆನಪುಗಳು ತಳಹದಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ವರ್ತಮಾನದ ಕ್ಷಾಲ್ಪಕ ಕಾರಣಗಳು ನೆಲೆಯೊದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆಚರಣೆಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕಾರಣ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಮತೀಯ ಅಸಹನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಮನುಷ್ಯಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಜಾತಿ ಧರ್ಮಗಳ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಗೆಳೆತನ ಮಾಡುವ ಆ ಮೂಲಕ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಹೊಸ ಸಮಾಜದ ಕನಸು ಕಾಣುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಬಳಗವಿದೆ. ಈ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೌಡ, ಚಂದ್ರ, ಜೋಸೆಫ್ ಅಂಗಾರ, ರಮೇಶ, ಜಯಂತಿ, ರಫಿ, ಗುಗ್ಗಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ದಿಕ್ಕುಬಿಚಿಯಾಗಿ ಕೆಸರೂರಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕ ರಾಮಚಂದ್ರ, ಬರಹಗಾರರೂ ಪ್ರಗತಿಪರರೂ ಆಗಿರುವ ಜಯರಾಮ ಇದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕೆಸರೂರಿನ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಗೆ ತಗುಲಿರುವ ರೋಗ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿರುವ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ. ಪಾಟೀಲ ಜೊತೆಗೆ ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಹೆಗಡೆ, ಸಿದ್ದಪ್ಪ, ಮಹಮದ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮದೆ ಆದ ಕಲ್ಪಿತ ಸತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತ ಒಬ್ಬರೊನ್ನೊಬ್ಬರು ಅನುಮಾನಿಸತೊಡಗಿರುವ ಇಲ್ಲಿ ಕೋಮು ಸಂಘರ್ಷದ ವಿಭಿನ್ನ ಮುಖಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೆಸರೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕಲ್ಪಿತ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿ ತೋರಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಂಗಳ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ದಮನ ಮಾಡಲು ಸ್ವಮತದ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹುನ್ನಾರಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆಸರೂರಿನ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರೂ ಹಿಂದೂ ಮೂಲಭೂತವಾದಿಯೂ ಆಗಿರುವ ವೆಂಕಟರಾಯರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅನುಮಾನದಿಂದಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಬಂದೋಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅನುಮಾನವೇ ಅಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮತೀಯ ಗುಂಪುಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭ್ರಮೆ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾಲೇಜಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮತೀಯವಾದಿ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಮಾನ. ವಿಚಾರವಾದಿಯೂ, ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ವಿಜ್ಞಾನಿಯೂ ಆಗಿರುವ ಡಾ. ಪಾಟೀಲರನ್ನು ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದೇ ಅಂದು ಕಾಲೇಜಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೂವಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮತೀಯ ಆಲೋಚನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಡಾ. ಪಾಟೀಲರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಅತಿಥಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವಾ “ಪಾಟೀಲರು ಮಹಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂದೂ, ಧಾರ್ಮಿಕರೆಂದೂ, ಶಾಸ್ತ್ರಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನರೆಂದೂ, ಅವತಾರ ಪುರುಷರೆಂದೂ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ” (ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ, ಪುಟ: 83)

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಜ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕೋಮುವಾದಿ ಗುಂಪಿನ ಪಿತೂರಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜೋಸೆಫ್ ಅಂಗಾರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲು ಎದ್ದು ನಿಂತದ್ದನ್ನು ಕಂಡ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ: “ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನನಾದ ಅಂಗಾರ ಎದ್ದು ನಿಂತದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆಸರೂರಿನ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರೂ ತಮ್ಮ ವಿರೋಧಿಗಳಾದ ಮಸೀದಿ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ. ಹುಡುಗರನ್ನು ಆತ ಸದಾ ತನ್ನನ್ನು ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ವಿರೋಧಿ ಸಮೂಹ ಎಂದೇ ತಿಳಿದಿದ್ದ.” (ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ, ಪುಟ: 84)

ಕಾಲೇಜಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಆ ಉರಿನ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲೂ ಮತೀಯವಾದಿ ಮನಸ್ಥಿತಿ ರೂಪುಪಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಹೀಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ: “ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಪ್ರಕರಣ ನೋಡಲು ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ನರಸಿಂಹಾವತಾರವಾದಂತೆ ಹಲವು ಪೋಲೀಸರು ವೇದಿಕೆಯ ಹಿಂದಿನ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು. ತಕ್ಷಣ ಅವರು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಏಳುತ್ತಾ ‘ಧೂ ಪೋಕ್ರಿಗಳು, ನಾಸ್ತಿಕರು. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಧೈರ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಹೋಗಿ ಮಸೀದಿ ಹತ್ರ ಮಾಡಲಿ’ ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಒದರುತ್ತಾ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು.”

“ಅಧ್ಯಾಕೆ ಮಸೀದಿ ಹತ್ರ ಹೋಗ್ತಾರೆ, ಅವರೇ ಇವರನ್ನು ಹೋಗಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಪ್ರಕರಣ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಂತ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿರುವಾಗ! ಅಂತ ಇನ್ಯಾರೋ ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಹುಯ್ದರು.” (ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ, ಪುಟ: 87-88)

ಡಾ. ಪಾಟೀಲರ ವೈಚಾರಿಕ ಮಾತುಗಳು ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರೂ, ಕೆಲ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಕೆಸರೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಭಕ್ತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಅಪತ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ವಾದ ಗದ್ದಲವಾಗಿ ಗಲಭೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಮಾತುಗಳು ಮತೀಯ ಧೃವೀಕರಣವಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಈ ಬಗೆಯ ಮತೀಯ ಧೃವೀಕರಣವನ್ನು ಕೆಸರೂರಿನ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಚಾರಿಯು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾಲೇಜಿನ ಗದ್ದಲಕ್ಕೆ ಸುಲೇಮಾನ್ ಬ್ಯಾರಿಯೇ ಕಾರಣವೆಂಬ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಪೀಡಿತ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ತಲೆಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಚಾರಿಯು ತನ್ನ ಕಚ್ಚೆಹರಕುತನ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಮತೀಯ ಗುಂಪುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡನಿಗೆ ಗೋಸಾಯಿಗಳಿಗೆ ವಾಸ ಮಾಡಲು ಜಾಗ ಕೊಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವರಿಗೆ ಜಾಗ ಕೊಟ್ಟು ಮತಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯೂಸಫ್ ಬ್ಯಾರಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ತಂತ್ರ ಉಡುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನೆಲ್ಲ ಉಹೇಗಳಿಗೂ ವರ್ತಮಾನದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಂದಲೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಹುಡುಕಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಅನುಮಾನದ ಹುತ್ತ ಕಾದಂಬರಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ಯತೀತನಾದ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಬ್ರೇಡರ್ ಮಹಮದ್‌ನನ್ನು ಕೆಸರೂರಿನ ಏಲಕ್ಕಿ ತಳಿ ಸಂಶೋಧಕ ಜೋಗಿಹಾಳರ ಕೊಲೆಯ ಕೇಸಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಯೂಸಫ್ ಬ್ಯಾರಿ ಕಡೆಯವರು ಮಹಮದ್ ಬಗೆಗೆ ಏನೇನೋ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಖೂನಿ ಮಾಡಿಸಲೂ, ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಮತದ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ ಕೆಸರೂರಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಲು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ತಂತ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಮಹಮದ್‌ನಿಗೆ ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿರಲೂ ಆಗುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ, ಒಂದೇ ಅವನು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಪರವಾಗಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲ ಸಾಯಬೇಕು. ಹೀಗೆಯೇ ಇಡೀ ಕೆಸರೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಧರ್ಮಗಳ ಮೂಲಭೂತವಾದಿಗಳ ಜೊತೆಗಿರಬೇಕೆ ಹೊರತು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯಲು ಜಾತ್ಯತೀತವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವವರಿಗೂ ಒತ್ತಾಯಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಜೋಗಿಹಾಳರ ಕೊಲೆ ರಹಸ್ಯದ ತನಿಖೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಶಾಮನಂದನ ಅಂಗಾಡಿಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಯೂಸಫ್ ಬ್ಯಾರಿಗೆ ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರದ ದಂದೆಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂಬ ಅನುಮಾನ. ಮಹಮದ್‌ಗೆ ಡಾ. ಪಾಟೀಲರು ಖೂನಿಯಾಗುತ್ತಾರೆಂಬ ಅನುಮಾನ. ರಾಮಾಚಾರಿಗೆ ಕೆಸರೂರಿನ ಹರಿಜನರೆಲ್ಲ ಸಾಬರ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ. ರಫಿಗೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಸುಂದರವಾದ ಹುಡುಗಿ ಜಯಂತಿ ಮೋಹಿನಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಅನುಮಾನ. ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡನಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಕಲ್ಲುಗಳು ದೆವ್ವಗಳ, ಮಾಟ ಮಂತ್ರದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ. ಅಬ್ಬಾಸ ಬ್ಯಾರಿಗೆ ತಾನು ಕೆಸರೂರಿನ ಅಭೇದ್ಯ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಬೆಳೆದಿರುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಆದಾಯ ತರುವ ಅಫೀಮು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದವರು ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಅನುಮಾನ. ಮಹಮದ್‌ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಟಾರಿನ ಯಂತ್ರ ಸಿಡಿದು ಸದ್ದು ಕೇಳಿದ ಮೆಜಿಶಿಯನ್ ಮುತ್ತುಗೆ ತಾನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಮದ್ದಿನ ಉಂಡೆ ಸಿಡಿದಿರಬಹುದೆ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ. ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಕೆರೆ, ಬಾವಿಗೆ ಅಲೆದ ಮಂದಿ ಅಲ್ಲಿ ಗೋಸಾಯಿಗಳು ತಿಂದು ಹಾಕಿರುವ ನರಿಯ ತಲೆ ಬುರುಡೆ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು, ಇವು ನಾಯಿ ಮೂಳೆಗಳೆಂದು ಬಗೆದು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಸಾಬರು ತಮ್ಮ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಾಯಿ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನಿಸಿ ನಾಯಿಯ ತಲೆ ಬುರುಡೆ, ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಭಾವಿಗೆ ಎಸೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಪಂಪ್ ಹೌಸಿನ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಯಾರೋ ಫಾಲಿಡಾಲ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ. ಗೋಸಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಂದಿ ಬೇಟೆಗೆ ಹಾಕಿರುವ ಮದ್ದಿನ ಉಂಡೆ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಡಾ. ಪಾಟೀಲರು ಗಾಯಗೊಂಡಾಗ ಅವರ ಕೊಲೆಗಾಗಿ ನಡೆಸಿರುವ ಸಂಚು ಎಂಬ ಅನುಮಾನ, ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಾಯಿಸಲು ಹಿಂದೂಗಳು ಇಟ್ಟಿರುವ ಬಾಂಬು ಎಂಬ ಅನುಮಾನ, ಅದೇ ಥರ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಾಯಿಸಲು ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಇಟ್ಟಿರುವ ಬಾಂಬು ಎಂಬ ಅನುಮಾನ- ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಸರೂರಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸರಳ ಆಲೋಚನೆಗೆ ಹೊಳೆದ ಸತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾ, ಕೊನೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಹ ಮಾನವರೊಡನೆ ಅಪನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರಫಿ ಮತ್ತು ಜಯಂತಿಯ ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಕರಣ ಕೆಸರೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಇದ್ದ ಮತೀಯ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ರಾಮಾಚಾರಿಯ ತಂತ್ರವಾದ ರಫಿಯನ್ನು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರ ಮಾಡುವ ಸಂಗತಿ ಪ್ರಚಾರವಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಮತೀಯ ಆಕ್ರೋಶ ಕೆರೆಳುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಅನುಮಾನಗಳು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಮನದಲ್ಲೂ ಸಂಚಯಗೊಂಡು ಭೀಕರವಾದ ಮತೀಯ ಗಲಭೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರುವ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಘೋರ ಮಳೆ ಸುರಿಸುವ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳು ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮತೀಯ ಗಲಭೆಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಘೋರವಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು 'ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ' ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಥನವಾಗಿದೆ. ಗಲಭೆಯ ಭೀಕರತೆಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಹೀಗೆ ದಾಖಲಿಸಿದೆ: ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ "ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಜನ ಸೇರುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಚೂರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರ ಮುಖ ಒಬ್ಬರು ಸಿಗಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಒಬ್ಬ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಚೂರಿ ಹಾಕಿ ಬಗೆದ. ಅವನು ಹಿಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕರುಳು ಹೊರಬರದಂತೆ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಲ್ಲೂ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕುಕ್ಕಿಸಿದ. ಚೂರಿ ಹಾಕಿದವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗಲ್ಲದವರೆಗೂ ಕೆನ್ನೆ ಜೋಲಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ತಲೆಬುರುಡೆಯ ಚಿಲಿದ ಹಲ್ಲುಗಳು ನೋಡಿದವನಿಗೆ ಅವನು ನಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆನ್ನೆಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಮುಖಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಏನನ್ನೋ ಅರಚುತ್ತಾ ಬಿದ್ದ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಜನ ಓಡಿ ಬಂದು ಹೊಡೆದಾಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಲಾರಂಭಿಸಿದರು" . (ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ, ಪುಟ: 208)

ಕೊನೆಗೆ ಕೋಮುಜ್ವಾಲೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಅಭೇದ್ಯವಾದ ಕಾಡಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಬೆಂಕಿಯಿಡದ ಎದ್ದ ಲಂಟಾನ ಮತ್ತು ಅಫೀಮು ಗಿಡಗಳ ಸುಟ್ಟ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಜೀವ ಪರಿಸರ ಅವನತಿಯಾಗುವ, ಇಡೀ ಕೆಸರೂರು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಉರಿದುಹೋಗುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು 'ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ' ರೂಪಕಾತ್ಮವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ನೆಲೆಗಟ್ಟನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ 'ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ' ಕಾದಂಬರಿಯು ಜಾತಿ, ಧರ್ಮದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಸಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಸರೂರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿರುವ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಾದಂಬರಿ ಕಟ್ಟಲೆತ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಮರಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಜಾತ್ಯತೀತ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ದೈನಂದಿನ ಓಡಾಟಗಳ ನಡುವೆ ದೃಷ್ಟಿನ್ಮಟ್ಟ ನೋಡುವ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕೋಮಿನ ನಡುವೆ ಭೀಕರ ಗದ್ದಲಗಳು ಏರ್ಪಡುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಯಾವ ಮತದ ಚಹರೆಯೂ, ಆ ಮತದ ಬಗೆಗೆ ಆತಂಕವೂ, ಪೂರ್ವಗ್ರಹವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಒಡನಾಟ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

“ಏನೋ ಸಾಬಿ ಇಷ್ಟೊತ್ತಲ್ಲಿ? ಎಂದು ಅಂಗಾರ ಕೇಳಿದ” .

“ರಫಿಗೂ ಈ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನೋಡಿ ತುಂಬ ಆನಂದವಾಯ್ತು. ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟೋ ಬಡ್ಡೀ ಮಕ್ಕಾ? ಎಂದ” (ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ, ಪುಟ: 22)

ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬೈಗುಳಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಆತ್ಮೀಯತೆಯನ್ನು ತೋರುವ ಈ ಬಗೆಯ ಸಹಜ ಗೆಳೆತನವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪರಸ್ಪರ ಸಹನೆಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಘೋರ ಮತೀಯ ಸಂಘರ್ಷಗಳ ಲೇಪವಿಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜವಾದ ಅದಮ್ಯ ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೆಸರೂರಿನ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸಹಪಾಠಿಗಳಾದ ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡನ ಮಗಳು ಜಯಂತಿ ಮತ್ತು ರಫಿ ನಡುವಿನ ಪ್ರೀತಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಜಾತ್ಯತೀತ ಮಾದರಿಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಮತೀಯರ ಹಲವು ಪ್ರತಿರೋಧಗಳ ನಡುವೆ ರಫಿ- ಜಯಂತಿಯ ಪ್ರೀತಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಜಾತಿ ಮತದ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಕೆಸರೂರಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಕೆಸರೂರಿನ ಕಾಡಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಕಾಡಿನ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯುವ ರಫಿ- ಜಯಂತಿ, ಅಗಾಧ ಕಾಡನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಬೆಂಕಿಗೆ ಸಿಲುಕುತ್ತಾರೆ. ಲಂಟಾನದ ಜಿಗ್ಗು ಅವರ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹರಿದು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬೆತ್ತಲಾಗಿ, ಮೈ ಕೈ ಗಾಯವಾದರೂ ಲಂಟಾನ ಮತ್ತು ಅಫೀಮಿನ ಗಿಡದ ಹಸಿ ಹೊಗೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಇಡೀ ಕೆಸರೂರು ಹೊಗೆಯ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಾ ಸಾಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ದೈಹಿಕವಾಗಿಯೂ, ಕೊಳೆತ ಆಲೋಚನಾ ವಿಧಾನಗಳಿಂದಲೂ ಬೆತ್ತಲಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ರಫಿ- ಜಯಂತಿ ಬೆಂಕಿ, ಹೊಗೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೆಟ್ಟದ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜೇನುಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಕಾಡಿಗೆ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಆವರಿಸಿರುವ ಹೊಗೆ, ಬೆಂಕಿ ಹಾಗೂ ಬೆತ್ತಲು, ಜೇನುಕಲ್ಲು ಗುಡ್ಡ ಮಹತ್ತರವಾದ ರೂಪಕಗಳಾಗಿವೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ರಫಿ- ಜಯಂತಿಯರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ದನಿಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತವೆ.

“ನೋಡು ಜೇನುಕಲ್ಲು ಗುಡ್ಡದ ತುದಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ್ತಿದೆ. ಕೆಸರೂರಿನ ಜನ ಈಗಲೂ ಎಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿದರೆ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು” ಎಂದಳು ಜಯಂತಿ.

“ನಮಗೆ ಕಾಣ್ತದೆ! ಅವರಿಗೆ ಕಾಣ್ತದೆ? ಈ ಹೊಗೆಲಿ!” ಎಂದ ರಫಿ. (ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ, ಪುಟ: 217)

ಜೇನುಕಲ್ಲು ಗುಡ್ಡ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಹಳೆಯ ನರಕರೂಪಿ ಸಮಾಜ, ಜಾತಿ ಮತದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಎಲ್ಲರೂ ಉಸಿರು ಬಿಗಿಹಿಡಿದಾದರೂ ಏರಿ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಮಹಾ ಮಾನವತೆಯ ತಾಣವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಸರೂರಿನ ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಡಾ. ಜೋಗಿಹಾಳ್ ಅವರು ಶೋಧಿಸಿದ್ದ ಯಾವ ರೋಗಕ್ಕೂ ತುತ್ತಾಗದ ವಿಶೇಷವಾದ ಕೆಸರೂರಿನ ಏಲಕ್ಕಿ ತಳಿ, ಅವರ ಸಾವಿನ ನಂತರ ಯಾರಿಗೂ ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಕೆಸರೂರಿನ ಕಾಡು, ಸಮಾಜ ಮತೀಯವಾದದ ಮತ್ತು ಹಲಬಗೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ರೋಗಗಳ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೂದಿಯಾಗುವಾಗ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿಕೊಂಡು 'ಜೇನುಕಲ್ಲು ಗುಡ್ಡದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುವ ರಫಿ- ಜಯಂತಿಗೆ ಆ ಲಂಟಾನವನ್ನೂ ತುಳಿದು, 'ಕೊಬ್ಬಿ ಬೆಳೆದು' 'ಗಜ್ಜುಗದ ಗಾತ್ರದ' , ಕಾಯಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ, 'ಯಾರೂ ಕೀಳದೆ ಹಣ್ಣಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ' ಕೆಸರೂರಿನ ವಿಶೇಷವಾದ ಏಲಕ್ಕಿ ತಳಿ ಇವರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾವ ರೋಗವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುವ ಉಳಿಯುವ ಕೆಸರೂರಿನ ಏಲಕ್ಕಿ ತಳಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಸರೂರಿನ ರೋಗಗಳನ್ನು ದಾಟಲೆತ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ರಫಿ- ಜಯಂತಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೇ ಕಾಣಿಸುವುದು 'ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಜೀವಪರತೆಯ ಮಹಾ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.ಹಲಬಗೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ರೋಗಗಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಸಹಬಾಳ್ವೆ, ಮಾನವಪ್ರೇಮ, ಜಾತ್ಯತೀತ ಮನೋಭಾವದೊಡನೆ ಬಾಳಬಯಸುವ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದಕ್ಕಬಹುದಾದ ಘನತೆಯ ಬದುಕಿನ ರೂಪಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳು:

1. ಆಮೂರ ಜಿ.ಎಸ್. ಕನ್ನಡ ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಕಾದಂಬರಿ, ಶ್ರೀಹರಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಧಾರವಾಡ, 1994
2. ಆಮೂರ ಜಿ.ಎಸ್. ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1983
3. ಇಟ್ಟಿಗೆ ಪವಿತ್ರವಲ್ಲ ಜೀವ ಪವಿತ್ರ, ಲಂಕೇಶ್. ಪಿ., ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಸಂಪುಟ- 1, ಆಯ್ಕೆ ಸಂಯೋಜನೆ: ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್, ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1997
4. ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ, ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, 2007
5. ಧರ್ಮದ ಗಂಧವಿಲ್ಲದವರು, ಲಂಕೇಶ್. ಪಿ., ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಸಂಪುಟ- 1, ಆಯ್ಕೆ ಸಂಯೋಜನೆ: ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್, ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1997